

۶/۴ میلیون گردشگر خارجی وارد ایران شدند



مهدی عبداللهی دبیر گروه اقتصاد

صنعت گردشگری یکی از بزرگ‌ترین صنایع جهان است که به رغم ترکش‌های شیوع کووید-۱۹ در سال‌های اخیر، حالا آرام آرام در حال بازیابی خود است. آمارهای بین‌المللی نشان می‌دهد سهم بخش گردشگری از تولید ناخالص داخلی جهان حدود ۱۰ درصد است. افزایش زمان فراغت و استراحت مردم در جهان موجب موجی از رقابت کشورهای برای کسب رتبه و درآمد از بخش گردشگری شده است. این موج به قدری فراگیر بوده که حتی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس که همواره به کشورهای نفتی ثروتمند مشهور بودند، امروز برای به جنگ آوردن سهم بالا از بخش گردشگری وارد رقابت با کشورهای بزرگ جهان شونند. این تلاش‌ها از معرفی جاذبه‌های گردشگری گرفته تا هزینه‌های کلان برای برگزاری رویدادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری روی زیرساخت‌های گردشگری و سفر تا برگزاری جام جهانی در قطر گرفته و اکسپو دبی، همه یک هدف دارند. این هدف، افزایش سهم بخش گردشگری در اقتصاد این کشورها تا حول و حوش ۱۰ درصد است. به عبارتی کشورهای عربی و اغلب کشورهای منطقه برای متنوع‌سازی اقتصاد نفتی دست به سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای زده‌اند که یکی از مهم‌ترین آنها، سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری است. یکی از جدیدترین اقدامات کشورهای عربی تلاش برای طراحی صدور ویزای توریستی یکپارچه شنگن است که به گردشگران اجازه می‌دهد تا با یک ویزا از تمامی این کشورها دیدن کنند؛ اقدامی که هدف آن ایجاد سهولت برای رفت‌وآمدها در بخش گردشگری و سفر است. همه این تلاش‌ها درحالی صورت می‌گیرد که سهم بخش گردشگری از اقتصاد ایران ۵ درصد و نصف متوسط جهانی است. اما خبر خوش هم اینکه به رغم ایران‌هراسی‌های گسترده در سال‌های اخیر، تعداد گردشگران کشورمان در سال گذشته به ۶٫۴ میلیون نفر رسیده که بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۴۰۲، فقط از آمار ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ کمتر است.

بازگشت آرام گردشگری ایران به روزهای اوج

براساس داده‌های مرکز آمار ایران از گردشگران ورودی به کشور، تعداد گردشگران کشورمان از ۲٫۲ میلیون نفر در سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸، ۳٫۱ تا ۳٫۳ میلیون نفر در سال‌های ۹۸ و ۹۹ و به چهار میلیون در سال ۱۳۹۱ رسیده است. این تعداد در سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ حول و حوش پنج میلیون نفر بوده و برای اولین بار در سال ۹۷ به ۷٫۸ میلیون نفر و در سال ۱۳۹۸ به ۸٫۸ میلیون نفر رسیده است. با شیوع کووید ۱۹ و اعمال محدودیت‌های شدید ورود خروج به کشورها، در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ تعداد گردشگران خارجی ایران به ترتیب ۶۳۹ هزار نفر و ۱٫۸ میلیون نفر شده است. این تعداد در سال ۱۴۰۱ به ۶٫۲ میلیون نفر و در سال ۱۴۰۲ با جهش قابل‌توجهی به ۶٫۴ میلیون نفر رسیده است. براین اساس به جز سال‌های ۹۷ و ۹۸، تعداد گردشگران ایران در سال ۱۴۰۲ بالاترین تعداد گردشگران خارجی از سال ۱۳۸۶ تاکنون بوده است. گرچه این تعداد با هدف‌گذاری برنامه هفتم برای جذب ۱۵ میلیون گردشگر فاصله زیادی دارد اما توجه داشته باشیم اولاً شیوع کرونا باعث کاهش گردشگران در جهان نیز شده و ثانیاً طی دو سال اخیر و به‌ویژه در سال ۱۴۰۱ با وقوع اغتشاشات زن، زندگی، آزادی ایران‌هراسی بسیار قدرتمندی برای ناامن نشان دادن ایران شکل گرفت که آثار و تبعات آن برای سال‌ها از ایران یک چهره ناامن ساخته و ضروری است مسئولان کشور برای برانداختن این تصویر سیاه اقدامات فرهنگی و تبلیغی انجام دهند.

۱۱ کشور با بیشترین گردشگرورودی به ایران

نگاهی به داده‌های مرکز آمار ایران از گردشگران ورودی به کشور نشان می‌دهد طی سال ۱۴۰۲ عراقی‌ها با ۲٫۷ میلیون گردشگر در رتبه اول ورود به ایران قرار داشته‌اند. اتباع افغانستان با ۱٫۳ میلیون نفر دوم، شهروندان ترکیه با ۶۰۱ هزار نفر سوم، پاکستانی‌ها با ۳۵۵ هزار نفر چهارم، ترکمنستانی‌ها با ۱۹۶ هزار نفر، شهروندان جمهوری آذربایجان با ۱۶۶ هزار نفر، کویتی‌ها با ۳۰۸ هزار نفر، ارمنستانی‌ها با ۱۸۲ هزار، عمانی‌ها با ۵۶ هزار، بحرینی‌ها با ۹۶ هزار گردشگری و چینی‌ها با ۳۴ هزار گردشگری به ترتیب در رتبه‌های پنجم تا یازدهم جای گرفته‌اند. اما در این آمارها جای گردشگران انبوه چینی خالی و تعداد ۳۴ هزار گردشگر برای کشور بالایی یک میلیارد نفری بسیار ناچیز است. به این لیست باید جای خالی هندی‌ها را نیز اضافه کرد. از همه مهم‌تر، گردشگران روسی

هستند که با جنگ اوکراین و تحریم‌های آمریکا و غرب، ایران می‌توانست سیاست جذب گردشگران این کشور را نیز پیگیری کند که ظاهراً اقدامات انجام‌شده به نتیجه مناسبی نرسیده است.

رتبه ۷۳ در بین ۱۱۹ کشور

براساس گزارش مجمع جهانی اقتصاد، در گزارش ۲۰۲۴ این نهاد بین‌المللی، ایران در شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری جهان نسبت به سال ۲۰۲۱ با صعود سه پله‌ای به جایگاه ۷۳ جهان دست یافته است. این بهبود حاصل افزایش رتبه ایران در بیشتر مولفه‌ها و معیارهای شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری در سال گذشته بوده است. این گزارش نشان می‌دهد کشورمان در گزارش سال ۲۰۱۷ در رتبه ۹۳ و در گزارش ۲۰۱۹ در رتبه ۸۹ قرار داشته است. البته باید تاکید کنیم رسیدن ایران به جایگاه ۷۶ و ۷۳ جهان گرچه حاصل بهبود بخشی از زیرساخت‌ها بوده، اما کاهش تعداد کشورهای ارزیابی‌شده از ۱۴۰ به ۱۱۹ کشور نیز در بهبود رتبه ایران تاثیر قابل‌توجهی گذاشته است.

رتبه ۷ جهان در ارزیابی سفر

یکی از مزیت‌های ایران که در شاخص رقابت‌پذیری گردشگری و سفر نیز مجمع جهانی اقتصاد به آن اشاره کرده، رقابت‌پذیری قیمت‌هاست. براساس این گزارش، ایران پس از کشورهای مالزی، قزاقستان، مصر، بولیوی، پاکستان و الجزایر در رتبه هفتم جهان به لحاظ ارزیابی سفر قرار گرفته است. پس از ایران کشورهای کلمبیا، تونس، تاجیکستان، قزاقستان، ونیزولا، آذربایجان، نپال و سری‌لانکا در رتبه‌های هشتم تا پانزدهم جای گرفته‌اند. براساس این گزارش، طی سال ۲۰۲۳ کشورهای زیرمجموعه‌یونیسی، ایسلند، سوئیس، آمریکا، سنگاپور، انگلستان، استرالیا، ایرلند، جامائیکا، هلند، دانمارک، کرواسی، نوزیلند، ایتالیا، یونان، بلژیک، فرانسه، کانادا، لوکزامبورگ، فنلاند، قطر، ترینیداد و توباگو، سوئد، اتریش، اسپانیا، پرتغال، آلمان، کاستاریکا، کویت و مالت به ترتیب گران‌ترین کشورهای جهان در گردشگری بوده‌اند.

بدترین عملکردها

همان‌طور که گفته شد شاخص رقابت‌پذیری گردشگری مجمع جهانی اقتصاد از معیارهای ۱۷ گانه تشکیل می‌شود. به عبارتی، این معیارهای ۱۷ گانه رتبه ۷۳ ایران در شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری سال ۲۰۲۴ را رقم زده‌اند. در میان معیارهای ۱۷ گانه، شاخص رقابت‌پذیری قیمت‌ها در میان ۱۱۹ کشور؛ ایران را در رتبه هفتم قرار داده است. پس از مولفه رقابت‌پذیری قیمت‌ها، منابع فرهنگی و تاریخی ایران در رتبه ۱۸ جهان جای گرفته و دومین شاخص مناسب کشورمان در رقابت‌پذیری گردشگری و سفر است. سومین شاخص ایران که منابع طبیعی بکر بوده، در رتبه ۳۳ جهان قرار گرفته است. تاثیر اجتماعی و اقتصادی سفر و گردشگری در رتبه ۴۳، زیرساخت خدمات گردشگری در رتبه ۵۲، منابع غیراوقات فراغت رتبه ۵۸، زیرساخت‌های ICT در رتبه ۶۷، ایمنی و امنیت رتبه ۷۱، پایداری تقاضای سفر، بهداشت و سلامت ۸۲، زیرساخت‌های حمل‌ونقل هوایی ۸۴، پایداری زیست‌محیطی رتبه ۸۵، اولویت‌بخشی سفر و گردشگری ۸۸، زیرساخت‌های زمینی و بندری ۸۹، باز بودن بین‌المللی ۱۰۲، منابع انسانی و بازار کار ۱۱۶ و محیط کسب‌وکار با رتبه ۱۱۸ بدترین عملکرد را دارد.

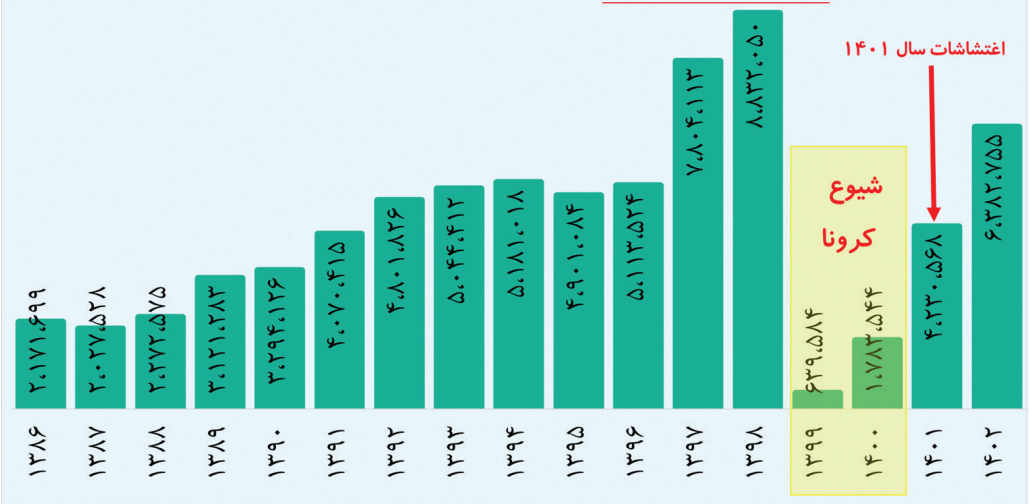
با توجه به کمترین امتیازهای ایران در برخی زیرشاخص‌های بین‌المللی سفر و گردشگری و روند تضعیف آنها ضرورت دارد توجه ویژه‌ای به این زیرشاخص‌ها از جمله محیط کسب‌وکار، باز بودن بین‌المللی، اولویت‌دهی به سفر و گردشگری و خدمات گردشگری مبدول شود. محیط کسب‌وکار غیرمساعد و مانع برای انجام فعالیت اقتصادی در این حوزه، اهمیت ندادن به موضوع سفر و گردشگری در حین تدوین، تصویب و اجرای سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی و ضعف کمی و کیفی در زمینه ارائه خدمات مورد نیاز در گردشگری همه موانع جدی‌ای هستند که باعث می‌شوند علی‌رغم وجود ظرفیت‌ها و پتانسیل بالا در این حوزه، سهم گردشگری در اقتصاد کشور شایان و قابل توجه نباشد. ناکارآمدی قوانین حوزه کسب‌وکار به‌ویژه در حوزه مالیات نیز از جمله مواردی است که منجر به تضعیف امتیاز ایران در این شاخص شده است.

سهم گردشگری در اقتصاد ایران نصف جهان

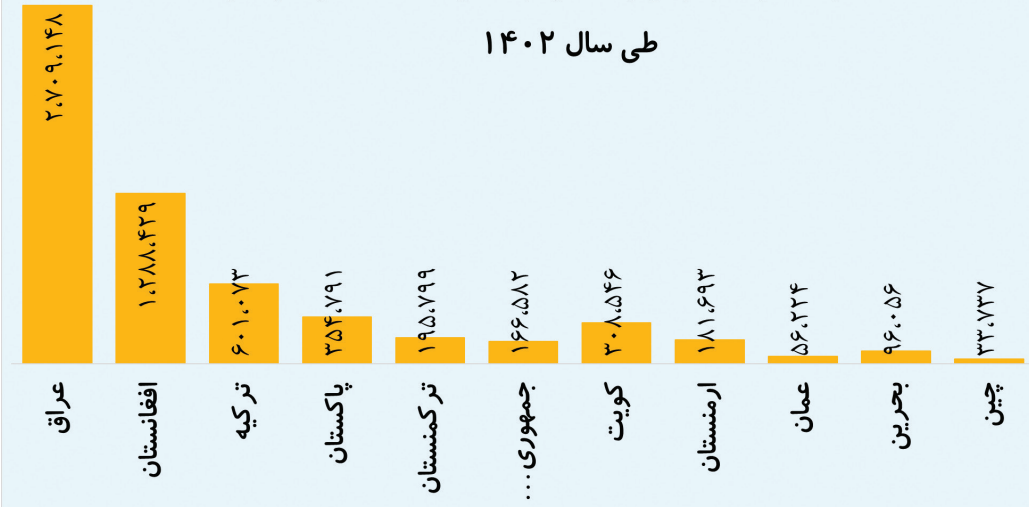
در سال ۲۰۲۳، سهم کل سفر و گردشگری در تولید ناخالص داخلی (GDP) جهان تقریباً ۹٫۱ درصد بوده که کاهش جزئی نسبت به ۱۰٫۴ درصد سال ۲۰۱۹، یعنی سال قبل از همه‌گیری کووید-۱۹ بوده است. به‌طور کلی سهم سفر و گردشگری در تولید ناخالص داخلی جهانی به ۹٫۹ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ رسیده و پیش‌بینی می‌شود که این رقم در سال ۲۰۲۴ به ۱۱٫۱

هزار میلیارد دلار و تا سال ۲۰۲۴ به ۱۶ هزار میلیارد دلار برسد. همچنین سهم بخش گردشگری از تولید ناخالص داخلی (GDP) جهان در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۰ و در سال ۲۰۳۴ حدود ۱۱٫۴ درصد پیش‌بینی شده است. گردشگری در ایران با چالش‌های مختلفی همراه است. با وجود منابع طبیعی و اماکن تاریخی متعدد به دلایل مختلف از جمله مسائل سیاسی و اقتصادی، ایران‌هراسی و عدم وجود زیرساخت‌هایی همچون هتل، پرواز و حمل‌ونقل، پتانسیل این منبع مهم ارزیابی و اشتغالزایی مغفول مانده است. براساس گزارش رسمی اتاق بازرگانی ایران، در حال حاضر سهم صنعت گردشگری از GDP ایران حدود پنج درصد با رقمی بالغ بر ۴۵۰ هزار میلیارد تومان و سهم آن از اشتغال کشور حدود شش درصد است. گردشگری در ایران به‌طور میانگین از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۹ کمتر از یک درصد از تولید ناخالص ملی را به خود اختصاص داده است؛ درحالی‌که این میانگین در ترکیه بیش از چهار درصد است.

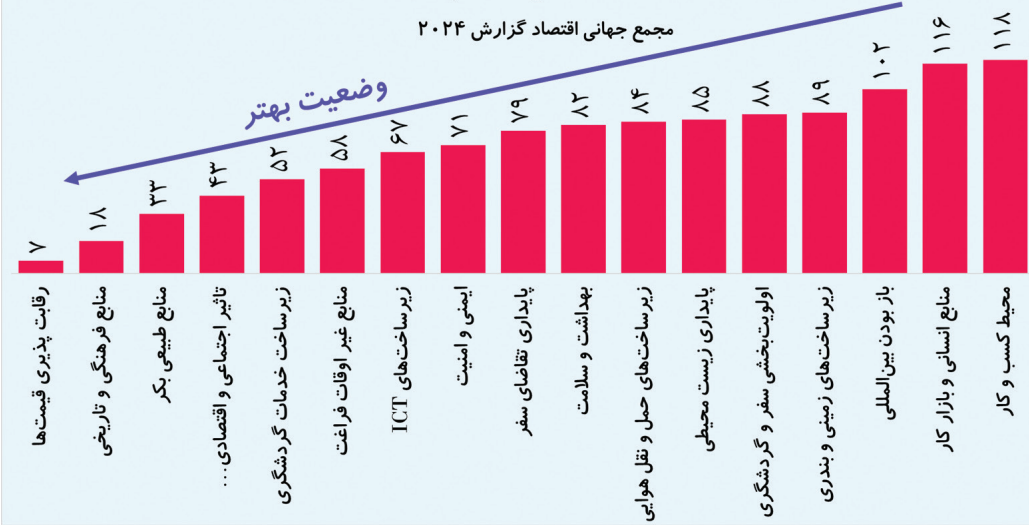
تعداد گردشگران خارجی ایران از سال ۱۳۸۶ تا ۱۴۰۲ (نفر)



تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک ۱۱ کشور اول مبدا طی سال ۱۴۰۲



رتبه‌های ایران در معیارهای شاخص رقابت‌پذیری سفر و گردشگری



میلیارد تومان دیگر از پول گندم‌های خریداری شده از کشاورزان کشور، میزبان پرداخت مطالبات گندم‌کاران به بیش از ۵۲ هزار میلیارد تومان رسید. «وی افزود: «از ابتدای بهار امسال تاکنون بیش از ۶ میلیون تن گندم از کشاورزان خریداری شده است و این روند بدون وقفه تا پایان شهریورماه ادامه خواهد داشت. همچنین براساس اعلام سخنگوی دولت، منابع پرداخت تمام مطالبات کشاورزان پیش‌بینی شده و در ۶ ماه ابتدایی سال پرداخت خواهد شد، قیمت خرید تضمینی هر کیلوگرم گندم، ۱۷ هزار و پانصد تومان تعیین شده است.»

پرداخت ارز اربعین امسال به صورت دینار

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی صبح دیروز پس از شرکت در مرحله دوم چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و انداختن رای خود در صندوق اخذ رای مستقر در امام‌زاده صالح در مصاحبه با خبرنگاران از برنامه‌ریزی، تأمین و اختصاص ارز اربعین همچون سال گذشته به زائران خبر داد و گفت: «امسال نیز در پرداخت ارز اربعین به زائران متقاضی، هیچ مشکلی وجود ندارد.» فرزین در ادامه افزود: «طبق برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته در بانک مرکزی، زائران محترم اربعین حسینی امسال هم می‌توانند از طریق شعب منتخب شبکه بانکی در تمام شهرها و روستاها، ارز لازم را برای سفر اربعین به صورت دینار دریافت کنند.»

همکاری‌های شائبه‌های استفاده از ارزهای ملی را در تسویه حساب‌های متقابل افزایش داده‌اند. به عنوان مثال سهم ارزهای ملی از معاملات تجاری روسیه با اعضای این سازمان در چهار ماه اول سال جاری (میلادی) از ۹۲ درصد فراتر رفته است. او همچنین پیشنهاد روسیه برای ایجاد مکانیسمی مستقل برای تسویه پرداخت‌ها در سازمان همکاری‌های شائبه‌ها را تکرار کرد و افزود که جلسات بین‌وزاری دارای روسای بانک‌های مرکزی به تقویت روابط تجاری و سرمایه‌گذاری در این سازمان کمک می‌کند. گرایش جهانی به استفاده از ارزهای ملی در تجارت به جای دلار آمریکا پس از قطع ارتباط روسیه از سیستم مالی غرب و مسدود شدن ذخایر خارجی آن در سال ۲۰۲۲، شتاب قابل‌توجهی پیدا کرد. الویسرا ناپولیونا، رئیس بانک مرکزی روسیه نیز اخیراً طی اظهاراتی خاطرنشان کرد که پس از اینکه دسترسی بسیاری از بانک‌های روسی به سیستم پیام‌رسان مالی سوئیفت به علت تحریم‌های غرب قطع شد، کشورهای بسیاری در مورد این سیستم مالی تردید پیدا کردند.

پرداخت بیش از نیمی از مطالبات گندم‌کاران

معاون زراعت وزیر جهادکشاورزی، گفت: «۱۲٫۵ هزار میلیارد تومان دیگر از پول گندم‌کاران پرداخت شد.» به گزارش تسنیم، مهاجر، معاون امور زراعت وزیر جهاد کشاورزی گفت: «با پرداخت ۱۲٫۵ هزار

سیاسی ایران و روسیه برای استفاده از ارزهای محلی در مبادلات تجاری جدی است و اگر بتوانیم در مبادلات بین روسیه، ایران، چین و سایر کشورها از روبل، یوان، درهم و ریال استفاده کنیم، مانع بزرگی در تجارت دو کشور برادشته خواهد شد و منجر به تقویت ارتباط دو کشور می‌شود و سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی دو کشور می‌توانند اشتراکات بیشتری با هم داشته باشند.» وی افزود: «اتحادیه پایاپای آسیایی (ACU) فرصت بسیار خوبی برای حذف دلار از معاملات میان کشورهای عضو است که هم‌اکنون کشورهای مثل «هند» و «پاکستان» هم عضو این اتحادیه هستند، اخیراً نیز «بلاروس» تقاضای عضویت در این اتحادیه را مطرح کرده است و از روسیه نیز دعوت می‌کنیم که به اتحادیه بپیوندد. ایران در سال ۲۰۲۳ به نرخ رشد ۵ درصد دست یافت، این نرخ بالاترین نرخ رشد اقتصادی در بین کشورهای منطقه است و ایران را در سطح ۱۰ نرخ رشد برتر جهانی در این سال قرار می‌دهد، ضمن اینکه در این سال شاهد کاهش نرخ تورم از ۵۹ درصد به ۲۳ درصد بوده‌ایم.»

پوتین: شانگهای سرعت دلارزدايي را افزايش داده است

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در سخنرانی خود در نشست سران سازمان همکاری‌های شانگهای اعلام کرد که اعضای سازمان

طی روزهای گذشته مسئولان کشورمان هم‌زمان با انتخابات، در جلسات بین‌المللی مهمی حضور یافته‌اند. علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو گفته دو هفته گذشته در اجلاس وزرای انرژی شانگهای شرکت کردم، در آن اجلاس ایران به واسطه توان فنی و تخصصی بی‌نظیر خود، ۲۰ پیشنهاد را روی میز گذاشت که از این ۲۰ پیشنهاد ۱۹ پیشنهاد به‌طور کامل در سنتد توسعه انرژی شانگهای به تصویب رسید و ماند پیشنهادی که تنها هند با آن مخالفت داشت، اما همان پیشنهاد هم با کامنت مخالفت مصر در سنتد تصویب شد. طی سه سال کشوری که در معادلات انرژی جهان به‌طور کامل حذف شده بود به طراح بسته انرژی سازمان شانگهای تبدیل شد، وقتی از شانگهای حرف می‌زنیم منظور کشورهایی‌اند که نصف جمعیت جهان را در خود جای داده و بزرگ‌ترین صادرکننده و واردکننده انرژی دنیا هستند.

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی نیز در جمع فعالان اقتصادی روسیه با تاکید بر ضرورت توسعه همکاری‌های بانکی میان دو کشور و استفاده از ظرفیت‌های نهاد‌های منطقه‌ای و ارزهای محلی برای دوری جستن از تحریم‌های ظالمانه و سلطه دلار بر مبادلات مالی بین‌المللی مطرح کرد: «هم‌اکنون تمامی مقررات مرتبط با پول‌شویی مطابق با قوانین بین‌المللی در ایران رعایت می‌شود و ایجاد نهادی مشابه FATF در میان کشورهای عضو بریکس فرصت بسیار خوبی برای توسعه همکاری‌های بانکی میان کشورهای عضو است. اراده هم‌رسان

مدیرمسئول:

- محمدامین ایمانجانی
- قائم‌مقام مدیرمسئول:
- مسعود فروغی
- سردبیر:
- محمد زعیب‌زاده
- تلفن و فکس:
- ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
- کدپستی:
- ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
- چاپ:
- چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
- نشانی:
- خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری
- روبه‌روی ساختمان بورس
- ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم